

ZAVRŠNE REČI NA SUĐENJU DELIĆU

Author: [Simon Jennings](#)

Obrana tvrdi da optužbe nisu dokazane, dok tužilaštvo zahteva izricanje zatvorske kazne u trajanju od 15 godina.

Branio Rasima Delića zatražili su ove sedmice njegovo oslobađanje, tvrdeći da on nije odgovoran za zločine koje su počinili muslimanski borci iz inostranstva.

S druge strane, tužilaštvo je – tvrdeći da je tokom suđenja iznelo dovoljno dokaza kojima je potkrepilo podnete optužbe – zahtevalo da se bivši komandant glavnog štaba bosanske vojske osudi i da mu se izrekne zatvorska kazna u trajanju od 15 godina.

Bivšem bosanskom generalu sudi se zbog toga što nije sprečio ili kaznio zločine počinjene od strane grupe mudžahedina koja se u bosanskom ratu (1992-95.) borila na strani Bošnjaka. Radi se o navodnim pokoljima i zlostavljanju više desetina hrvatskih i srpskih zarobljenika u periodu od 1993. do 1995.

Tužilaštvo je u svom završnom obraćanju nastojalo da pokaže kako je odred El Mudžahed, kao navodno potčinjen Trećem korpusu bosanske vojske, bio pod Delićevom kontrolom; da je ta jedinica u periodu na koji se odnosi optužnica činila zločine; i da general to nije sprečio.

Tužilaštvo je sudu predočilo dokumenta i pozvalo se na svedočenja koja – kako je rečeno – dokazuju da su pripadnici odreda El Mudžahed u junu 1993., u selu Bikoši (opština Travnik) pogubili 25 hrvatskih civila i pripadnika vojnih formacija bosanskih Hrvata.

Tužilac Kajl Vud (Kyle Wood) predočio je izveštaje sa obdukcije zarobljenih srpskih vojnika Momira Mitrovića i Predraga Kneževića, koji su u selu Livade, jula 1995., vezani električnim kablovima, da bi im potom bila odrubljena glava – što je način ubijanja karakterističan za mudžahedine.

Tužilac Deril Mundis (Daryl Mundis) je pred sudom govorio o tome kako su nakon odrubljivanja glave bile pokazivane seljanima i deci školskog uzrasta. Rekao je i da su oni koji su o tim događajima izvestili Delića upozorili na to da ova jedinica pokazuje sklonost ka zločinu.

„U pitanju je ona vrsta dojave koja upravo i treba da izazove krajnju uznemirenost bezbednosnih struktura u glavnom štabu, i koja je stoga bila dostupna okrivljenom“, rekao je.

Tužilaštvo tvrdi da Delić, premda je znao za sklonost mudžahedina ka činjenju takvih zločina, nije učinio ništa da bi ih sprečio.

„Starešina na dojavu o riziku od budućih zločina mora preduzeti neophodne i prikladne mere kako bi sprečio da se oni dese“, kazao je Mundis.

Da bi potkrepilo svoju tvrdnju da je ova jedinica bila pod komandom bosanske vojske, tužilaštvo se pozvalo i na iskaz Alija Hamada, bivšeg komandanta odreda El Mudžahed.

„Morao sam da saradujem sa [bosanskom] vojskom. Nismo smeli da napadnemo nijednu lokaciju, a da njih ne pitamo“, rekao je on pred sudom u septembru prošle godine.

Tužilac Matijas Nojner (Matias Neuner) odbacio je argument odbrane po kojem je odnos odreda El Mudžehed i Trećeg korpusa bio „horizontalan“, tvrdeći da napadi nikada nisu vršeni bez odobrenja, kao i da je poligon za obuku bio zajednički.

Da bi dokazalo subordinaciju, tužilaštvo se pozvalo i na usmenu komunikaciju između tog odreda i bosanske vojske.

Delićeva odbrana je, na drugoj strani, poricala postojanje subordinacije, tvrdeći da su se usmeni izveštaji odnosili samo na podatke o vojnim položajima i žrtvama, te da to ukazuje na manje formalne odnose.

„To je saradnja, a ne podnošenje izveštaja“, rekla je Delićeva braniteljka Vasvija Vidović.

Ona je sud podsetila da je suština u tome da li Delić – a ne bosanska vojska kao takva – snosi odgovornost za odred El Mudžahed.

„Koja je Delićeva uloga u svemu tome?“, zapitala je Vidovićeva. „Ono što su [tužioci] morali da dokažu jeste da je odred sledio naređenja okrivljenog.“

Iznela je i tvrdnju da odred El Mudžahed nije bio pod kontrolom bosanske vojske, već da je bio potčinjen Islamskom kulturnom institutu iz Milana. Osim toga, izveštaji su – po rečima Vidovićeve – podnošeni i Al Kaidi (al-Qaeda).

Vidovićeva je ukazala na ratne izveštaje koje je odred slao Islamskom kulturnom institutu.

„Kome šaljete izveštaje?“, upitala je. „Svojim šefovima. Onima koji su vam nadređeni.“

I ona se pozvala na reči svedoka Hamada, koji je pred sudom kazao da mudžahedini nikada nisu primali naređenja od bosanske vojske.

Vidovićeva je dodala kako bi, čak i da su mudžahedini zaista bili pod kontrolom bosanske vojske, status tog odreda u sklopu 35. divizije Trećeg korpusa prema navodima tužilaštva bio takav da bi se ta jedinica nalazila „predaleko od [Delića] da bi on primao njene izveštaje“.

Podrobni izveštaji su zadržavani na nižim nivoima komandovanja, a do Delića su – po njenim rečima – dospevali samo uopšteni podaci.

Vidovićeva je svoje završno obraćanje iskoristila i za kritiku samih metoda tužilaštva, ističući kako je ono

„uopštavalo stvari“ i „konstruisalo i izmišljalo činjenice“. Rekla je i da je kancelarija tužioca „priebegavala nedopuštenim metodama kako bi uticala na svedoke“.

Pozvala se na izjave dvojice svedoka: jednog, koji je rekao da je bio „prisiljen da da izjavu“; i drugog, koji je kazao da je njegov odgovor „stavljen u sasvim drugi kontekst“ od onog u kojem su pitanja bila postavljena.

Presuda u slučaju Delić biće naknadno saopštena.

Simon Jennings je izveštač IWPR-a iz Haga.

Topic: Courtside

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/zavr%C5%A1ne-re%C4%8Di-na-su%C4%91enju-deli%C4%87u>